

ÜLESTÕUSMISAJA V PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Ap9 ,26-31)

Kui Paulus tuli Jeruusalemma, püüdis ta käia koos jüngritega, kuid kõik kartsid teda ega suutnud uskuda, et temagi on jüngriks saanud. Kuid Barnabas võttis ta vastu ja viis ta apostlite sekka ning rääkis neile, kuidas Saulus teel Damaskusesse oli Issandat näinud ja temaga kõnelnud, ning kuidas ta Damaskuses oli julgelt ja avalikult kuulutanud Jeesuse nimel. Nii jäi Paulus Jeruusalemma ja käis koos jüngritega sisse ja välja. Ning ta rääkis kreekakeelsete juutidega, kuid nemad tahtsid teda ära tappa. Aga kui vennad sellest teada said, viisid nad ta Kaisareasse ja saatsid sealt Tarsosesse. Ja siis, neil päevil, oli kirikul rahu nii Juuda-, Galilea-, kui Samaariamaal. Ja kirik kasvas ja elas jumalakartuses Püha Vaimu kaitse all.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps22 , 26b-27 28.30ab 30c.31a.32ab R:26a)
R: Ma ülistan sind sinu suures koguduses.

Ma pean oma töotusi nende ees, kes kardavad Jumalat.
Vaestele antakse toitu ja nad saavad söönuks;
need, kes teda otsivad, kiidavad teda.
Teie süda saagu elavaks igavesti.
R:

Kõik maailma ääred mõtlevad sellest ja pöörduvad Issanda poole.
Teda kummardavad kõik rahvahõimud,
teda kummardavad kõik maailma vägevad,
tema ette kummardavad kõik, kes magavad maa põrmus.
R:

Jumalast räägitakse tulevatele sugupõlvedele,
nad tulevad ja kuulutavad tema õiglust,
tema lunastusest kuulutatakse tulevale rahvale,
sest tema on kõik loonud.
R:

(Teine lugemine 1Jh3 ,18-24)

Lugemine püha apostel Johannese esimesest kirjast:

Mu lapsed, ärge armastagem sõna ega keelega, vaid teos ja tões. Sellest me tunneme ära, et me oleme tõe seest ja võime leida tema ees rahu oma südamele. Sest kui meie süda meid süüdistab, siis Jumal on suurem meie südamest ja teab kõik. Mu armsad, kui meie süda meid ei süüdistab, siis on meil lootus Jumala ees, et mida me ka palume, seda saame temalt, sest me peame tema käske ja teeme, mis on temale meelepärane. Ja see on tema käsk, et me peame uskuma tema Poja, Jeesuse Kristuse nimesse ja armastama üksteist, nii nagu tema on meid käskinud. Kes täidab tema käske, see jääb Jumalasse ja Jumal temasse. Ja seda, et tema on meis, tunneme me ära Vaimust, kelle tema on meile andnud.
See on Jumala Sõna

(Salm enne evangeeliumi Jh15 ,4.5b)

Halleluuja. Jääge minusse ja mina jään teisse,
Kes minusse jääb, see kannab palju vilja. Halleluuja.

(Evangeelium Jh15 ,1-8)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: Mina olen tõeline viinapuu ja minu Isa on viinamäe aednik. Iga oksa minu küljes, mis ei kanna vilja, ta lõikab ära, ja igauht, mis kannab vilja, ta puhastab, et see kannaks vilja veel rohkem. Teie olete juba puhtad selle sõna pärast, mida mina teile olen rääkinud. Jääge minusse ja mina jään teisse. Nagu oks ei või kanda vilja iseenesest, kui ta ei jää viinapuu külge, niisamuti ka teie, kui te ei jää minusse. Mina olen viinapuu, teie olete oksad; kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest ilma minuta ei suuda te midagi teha. See, kes minusse ei jää, visatakse minema nagu viinapuu oks, ja see kuivab ära. Ja nad kogutakse kokku ja heidetakse tulle ning põletatakse ära. Kui te aga jääte minusse ja minu sõnad jäävad teisse, siis paluge, mida te ainult tahate, ja see sünnib teile! Selles on minu Isa austatud, et te kannate palju vilja ja olete minu jüngrid. See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, antiikmaailmas, Jeesuse kaasajal, oli kõige kiiremaks ja usaldusväärsemaks transpordisüsteemiks "cursus publicus" või "cursus romanus" - rooma riigi postiteenus, mis vedas hobuvankritel laiali nii inimesi, kaupu kui kirju. Postitõldade liikumise kiiruseks loeti keskmiselt 52 km päevas.

Tänapäeval liigub informatsioon aga raadiolainete või valguskaabli abil valguse kiirusega, see on ümardatult 300 000 km sekundis. Nii et juba tunnis liigub valgus 1 080 000 000 kilomeetrit, ja kui arvestada, et raadiolained ei pea ei sööma ega puhkama nagu veohobune, siis suudavad nad ööpäevas läbida 25 920 000 000 kilomeetrit. Niisiis liigub informatsioon tänapäeval Jeesuse kaasajaga võrreldes 5 184 000 000 korda kiiremini ja mitte ainult kirja kujul, vaid heliga varustatud liikuva ja soovi korral ka kolmemõõtmelise pildina.

Armsad õed ja vennad, võibolla oleks see meilegi palju lihtsam, kui Jumal elaks taevas, nii umbes 15 km kõrgusel, et hõrenev õhk ei takistaks meie palvehüüdmisi tema juurde jõudmast. Võibolla oleks see meilegi hoiatavaks stiimuliks, kui kurat elaks maa all, mõne kilomeetri sügavuses, ja saadaks sealt hõõguva laava ja maaväriseviste kaudu sõnumeid patuste trööstitust tulevikust. Siis oleks kõik lihtne ja selge. Paraku me elame siin ja täna, maailmas, mis on palju suurem ja sageli keerulisem kui meile meeldiks, ja kui me ei taha sellega arvestada, siis on põhjust lugeda patutunnistust....
Mina tunnistan Jumalale...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kes on siis see oks viinapuu küljes, kes ei kanna vilja? Kes aga on see, kes jääb viinapuu külge ja kannab vilja ülirohkesti? Näiliselt oleks sellele imelihtne vastata: igauks, kes jääb truuks paavstile ja katoliku usule, sest tema jääb Jeesuse rajatud kiriku ehk viinapuu külge.

Kas ikka tõesti? Muidu võiks ju nii ollagi, kui see poleks Jeesuse enda eeskujuga otseses vastuolus. Sest Jeesus ei kahelnud küll kordagi oma aja kiriku - templi ja sünagoogi - õigsuses: ta nimetas Jeruusalemma templit oma isa kojaks ning astus üles sünagoogides, luges seal avalikult pühakirja nagu usklike juudile kohane. Sellegipoolest oli ta oma ajastu vaimulike institutsioonide suhtes väga kriitiline, eriti mis puutus vaimulikkonna ja rahvavanemate tähenärijalikku ja silmakirjalikku seadusekäsitlust.

Kristliku kiriku ajaloos on tänase evangeeliumi kirjakohta mõistetud sageli vahekorra Kristuse ja tema kiriku vahel. "Extra ecclesiam nulla salus" - "väljaspool kirikut ei ole õndsust", ütles juba Cyprianus Kartaagost kolmanda kristliku sajandi keskpaiku. Kuid mida see nõue peaks tähendama: kas ainult nimepoolset, välist kirikussekuulumist, või just pigem seespidist usku Jumalasse ja Jeesuse õpetatud põhimõtete järgimist reaalses elus?

Sellele küsimusele Cyprianus ei vasta, ja isegi kui me vastust teaksime, siis ei

suudaks me näha inimeste südameisse nii nagu Jeesus, et suuta hinnata, kas kellegi usk on vaid väline kombetäitmine või sisemine veendumus ja armastus. Maapealsed inimesed ei loe üksteise mõtteid ega oska arvestada iga isiku kõigi eripäradega. Sellepärast on inimühiskonna toimimiseks vajalik seaduste loomine. Seadus peab aluseks võtma üldjuhtumi ning olema võimalikult lihtne ja selge, et erandid ei muutuks seadusest tähtsamaks. On muidugi arusaadav, et alati peab jätma ruumi ka eranditele - kui näiteks kellelegi pole jalgu all või käsi otsas, siis ei nõuta talt temale võimatuid tegevusi ja talle tehakse erand. Kuid enamik olukordi pole nii lihtsalt äratuntavad - kuidas näiteks eristada vaimuhaigusi, mida tuleks ravida, ja moraalselt kurjadest kalduvusest lähtunud tegusid, mille eest tuleks karistada? Ühe äärmusliku näitena võib siin mainida norra massimõrvarit Anders Breivikit, keda tänapäeva tipp-psühhiaatrid kord vastutusvõimetuks, kord jälle süüdivaks tunnistasid. Ja lõpuks tuleb arvestada sellegagi, et paraku pole ka seaduste loojad ega selle täitmise järgi valvavad ise kaitstud ei vaimuhaiguste ega moraalse kurjuse eest.

Armsad õed ja vennad, me elame maailmas, kus miski ei jää enam nii kaugemale, et see meid ei puudutaks. Meile on teada, et kristlike konfessioonide arv ulatub kümnetesse tuhandetesse, ja kui lisada veel kõik teised maailma religioonid, siis on erinevaid usuvoole ilmselt kaugelt üle saja tuhande. Kui nüüd katoliiklased tõesti usuksid, et ainult katoliku kirik on see õige, siis kuulutaksid nad kõik teised automaatselt valedeks. Nad määratleksid iseend kõhklematult viljakandvateks oksteks ning saadaksid kõik teised üleolevalt kuivade okste hunnikusse, vaevumata isegi järgi vaatama, kas nende okste küljes ehk vilju pole. Tegelikuses peame me ju aga siiski tunnistama, et nii häid kui kurje, nii tarku kui rumalaid inimesi leidub kõikjal olenemata nende usutunnistusest, ning häid vilju võib kohata kõikide maailma rahvaste juures.

Ikka ja jälle võime imestada selle üle, kui vähe mõjutab pelk kirikusse kuulumine inimese subjektiivset sisemaailma, kuidas tööriist võib inimese käes rooste minna või hävitusrelvaks muutuda, kui inimene ei ilmuta ise huvi süveneda Kristuse õpetuse olemusse ega näita üles initsiatiivi seda oma elus teostada. Nagu ka looduses võib näha: vaid viinapuu külge kuulumise fakt ei tee siiski oksa haljaks ega viljakandvaks.

Sellepärast ongi nii tähtis, et me ei kuuleks Jeesuse sõnu valesti. Jeesus võrdleb viinapuuga mitte oma kirikut, vaid iseennast, ja okste all ei ole ta mõelnud erinevaid usuühinguid, vaid igäüht meist. Õnneks! Sest see tähendab, et me ei peagi ennast vaevama kirikute paremusjärjestamisega vastavalt nende õigsusele, me ei pea selle eest vastutama, kas meie teise kirikusse kuuluv naaber on Jumala ees kuivanud viinapuuoks või mitte. Meie lihtne inimlik kohus on vaid arvestada oma võimete ja ümbritsevate tingimustega, meil tuleb leida oma koht inimliku nõrkuse ja jumaliku vooruse vahel, et jääda Kristusesse ja jõuda ühes temaga igavesse kirkusse. Aamen.